

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	DCE/02/37151		17 oktober 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Jaarverslag Rijksarchiefinspectie 2001			

Bijgaand stuur ik u ter informatie toe het verslag van de hoofdinspecteur van de Rijksarchiefinspectie (RAI) over het jaar 2001. De RAI spreekt in dit rapport van een zorgwekkend slecht beeld bij een groot deel van de organisaties van de centrale overheid.

De RAI heeft in het verslagjaar geconstateerd dat het archiefbeheer bij de ministeries, Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin, ten opzichte van het jaar 2000 een positiever beeld laat zien, zij het dat er nog steeds veel valt te verbeteren. De RAI heeft naar aanleiding van zijn onderzoek vastgesteld dat het beeld van het archiefbeheer bij Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO) en Publiekrechtelijk Beroeps- en Bedrijfsorganisaties (PBO) nog even zorgelijk is.

Omgang met het jaarverslag 2000 van de inspectie

In een brief van 17 oktober 2001 heeft mijn voorganger u toegezegd dat naar aanleiding van het Inspectierapport 2000 de andere departementen zouden worden geconsulteerd. Op basis daarvan zou de staatssecretaris van Cultuur de Kamer informeren over verdere stappen.

Op 12 oktober heeft de SG de andere ministeries verzocht te reageren op het rapport en met name te reageren op de volgende vragen:

- Bent u bereid medewerking te verlenen aan de monitoring activiteiten van de RAI?
- Wat vindt u van een gerichte actie richting pbo's en zbo's?
- Bent u bereid om, naast de extra inspanningen i.v.m. de afronding van PIVOT, ook extra aandacht te besteden aan het archiefbeheer bij de onder uw ministerie ressorterende zbo's en pbo's?
- Onderschrijft u het idee van certificering?

De reacties zijn als volgt samen te vatten:

Aan het verzoek mee te werken aan monitoring activiteiten van de RAI wil een ieder meewerken.

Aan gerichte acties richting zbo's zijn de meeste departementen begonnen, of willen daaraan meewerken. Dat zal echter nog wel tijd vergen. De RAI wijst in het rapport 2001 op de positieve uitwerking in dit kader van initiatieven van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om structurele oplossingen te vinden voor de duurzaamheid van digitale archieven en het opzetten van een kwaliteitssysteem.

De vraag over een expertisecentrum wordt wisselend beantwoord. Het ministerie van BZK geeft aan dat begin 2001 een taskforce Digitale Duurzaamheid is ingesteld die als taak heeft om initiatieven binnen de overheid op het archiefbeheer te verzamelen en uit te dragen. Hier speelt ook het feit dat in de betreffende inspectieperiode 2000 de op het Archiefbesluit gebaseerde ministeriële regelingen nog niet waren vastgesteld. De inwerkingtreding van deze regelingen in 2001 is voorts gepaard gegaan aan een uitgebreid voorlichtingstraject, onder verantwoordelijkheid van het Nationaal Archief. De aanbeveling in het rapport 2000 is

daarmee door de ontwikkelingen ingehaald; er is duidelijk voorzien in de toen gesignaleerde behoefte zoals blijkt uit het feit dat het inspectierapport 2001 geen nadruk meer legt op een expertisecentrum.

Jaarverslag 2001

Het rapport 2001 van de inspectie geeft een groot aantal aanbevelingen voor alle zorgdragers. Daarnaast worden aan het ministerie van OCenW, het ministerie van BZK expliciet enkele aanbevelingen gedaan.

Dat het probleem een meerjarenaanpak vraagt, wordt door de inspectie onderkend. Als speerpunten voor de komende periode ziet de inspectie:

1. aan het eind van 2003 beschikken alle organisaties van de centrale overheid over vastgestelde beheersregels;
2. aan het eind van 2003 weten al deze organisaties welke archiefbestanden ze in huis hebben. Zij hebben daarmee volledig inzicht in hun werkvoorraden.

Daarnaast geeft de inspectie enkele pragmatische richtingen aan waarin gedacht kan worden om kosten terug te dringen (zie p.19). Er wordt nu nog niet aangedrongen op wetwijzigingen; de teneur is om eerst de bestaande wet en regelingen te gebruiken en pas later te evalueren of dit moet leiden tot nieuwe wetgeving. Dat sluit goed aan bij de beleidsbrief "Interactief Archief" (DCE/02/9046, TK 2001-2002, 28000 VIII, 115) waarin ook het wijzigen van de wet pas zal worden overwogen nadat meer resultaat is geboekt bij het toegankelijk maken van archieven.

Algemeen

Ik stem in met het voorstel van de RAI om de genoemde speerpunten te gebruiken voor de komende periode.

Ik hecht hoge waarde aan de rol van de RAI. De inspectie signaleert goede en

slechte zaken in het archiefbeheer. Elke zorgdrager is verantwoordelijk voor zijn eigen archieven en de constatering dat er sprake is van verbetering maar dat er nog grote achterstanden zijn, blijft onverminderd zorgelijk. Zoals in de gemeenschappelijke brief van de staatssecretaris van Cultuur en de minister van BZK aan de Kamer (TK 2001-2002, 28000 VIII, nr 116) is aangegeven, moeten de individuele ministeries door de Kamer hierop worden aangesproken. De minister van BZK

coördineert weliswaar de beherende ministeries maar heeft geen directe verantwoordelijkheid.

Bij de goedkeuring van het werkplan van de inspectie 2002 heb ik erop aangedrongen dat de RAI vooral stuurt op prioriteiten (niet alles tegelijk bij iedereen inspecteren) en dat goede communicatie van groot belang is om het archiefbeheer onder de aandacht te brengen. Dat de RAI hiermee aan de gang is blijkt uit hoofdstuk 7 waarin over de feitelijk inspecties verslag wordt gedaan. Zo krijgen we ook enigszins een beeld van best practices.

Er staan veel aanbevelingen in het jaarverslag die zich specifiek richten tot de beherende instellingen. Per instelling zal men zich in meer of mindere mate aangesproken moeten voelen. Bij het verzenden van het jaarverslag aan de beherende instellingen moet aandacht gevraagd worden voor die aanbevelingen

Reactie op de aanbevelingen aan het ministerie van OCenW

De RAI beveelt aan om speerpunten in het veld onder de aandacht te houden (pagina 6):

Reactie: Ik acht het van allergrootste belang dat nu prioriteit wordt gegeven aan het overbrengen van alle archiefbestanden van de ministeries tot 1980. Hij wil hierover, samen met het ministerie van BZK, op het hoogste ambtelijke niveau overleggen met de ministeries. De ministeries hebben zelf aangegeven voor 2006 dit doel te willen bereiken, maar hebben op dit moment nog geen overzicht op de bestanden die zij in huis hebben. Ik denk aan het instellen van een speciale taskforce die dit probleem met de ministeries moet aanpakken en ondersteun derhalve van harte het speerpunt van de inspectie dat aan het eind van 2003 alle ministeries weten welke archiefbestanden ze in huis hebben. Zij hebben daarmee volledig

inzicht in hun werkvoorraden. Het Nationaal Archief heeft hierover ook al overleg gevoerd met de Centrale Archief Selectiedienst van het ministerie van BZK. Op grond van de inventarisatie van de archiefbestanden, zouden het Nationaal Archief, de CAS en de ministeries kunnen komen tot een prioritering in de selectie, bewerking en overbrenging van archiefbestanden aan het Nationaal Archief. Het grote belang van deze operatie is het ter beschikking komen van het historisch culturele erfgoed voor een breed en gevarieerd publiek.

De RAI stelt voor om de communicatie over nieuwe regelingen voort te zetten (pagina 16).

Reactie: Dit voorstel neem ik over, waarbij het Nationaal Archief bij de uitvoering een belangrijke rol vervult. Gelet bv op de regeling van digitaal archiveren is het zaak dat de toekomstige ontvanger van digitale archieven, het Nationaal Archief

dus, de vinger goed aan de pols houdt. Uit dat oogpunt is voorlichting en natuurlijk samenwerking een vereiste.

De RAI stelt voor om werkgroepen voor de evaluatie van de nieuwe regelingen regelingen in te stellen (pagina 16).

Reactie: Het Nationaal Archief werkt momenteel aan de samenstelling van de diverse werkgroepen en zal ervoor zorgdragen dat deze in 2003 operationeel zijn.

De RAI beveelt aan het ministerie van OcenW en het Nationaal Archief aan te werken aan de mogelijkheid van het verkorten van de doorlooptijd voor het vaststellen van selectielijsten (pagina 27).

Reactie: Hierover is reeds overleg gevoerd met de Raad voor Cultuur en het KNHG. In een gemeenschappelijke brief van de toenmalige bewindslieden van Cultuur en BZK aan de Kamer (TK 2001-2002, 28000 VIII, nr 116) is dienaangaande een inspanningsverplichting geformuleerd. Hier immers is een bottleneck in de PIVOT problematiek.

Het jaarverslag van de Rijksarchiefinspectie 2001 zal door mij aan alle betreffende instanties worden gestuurd waarbij ik nadrukkelijk aandacht vraag voor de aanbevelingen in het rapport.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(mr. drs. C.H.J. van Leeuwen)